

Elintarviketeollisuusliiton tavoitteet vaalikaudelle 2027–2031

Mikko Käkelän puhe julkistamistilaisuudessa Bottalla 15.9.2026

Tulevaisuuden ruokapolitiikan tärkein kysymys on, haluammeko tuottaa Suomessa ruokaa. Haluammeko tuottaa enemmän ruokaa?

Me Elintarviketeollisuusliitossa haluamme. Ja siksi näemme, että suomalaisen ruuan kasvun, kilpailukyvyn ja huoltovarmuuden sekä kestävä tuotannon on oltava seuraavan vaalikauden yhteinen asia.

Elintarviketeollisuusliitto edustaa Suomessa ruokia ja juomia valmistavia yrityksiä. Jäsenyrityksiämme on noin 250 eri puolilla maata, Uudeltamaalta Lappiin. Voidaan sanoa, että liittomme jäsenyritykset ruokkivat ja juottavat Suomen joka päivä.

Meillä on Suomessa puhdas luonto, maailmanluokan ruokaketju, osaavat ihmiset ja vahva tutkimus. Nyt tarvitsemme ennen kaikkea rohkeutta investoida niihin.

Elintarviketeollisuus on koko Suomeen kasvua luova ala. Tulevalla vaalikaudella tavoitteeksi on asetettava vähintään yhteensä kolmen miljardin eli kolmen tuhannen miljoonan investoinnit sekä 3 000 uuden, pysyvän työpaikan luominen elintarviketeollisuuteen, mikä puolestaan synnyttää yhteensä 9 000 työpaikkaa koko ruokaketjuun.

Haluamme olla mukana kattamassa pöytää kasville. Tuomme elinvoimaa sorateiden päästä kaupunkien keskustoihin.

Viime vuosien kehitys ei kuitenkaan ole ollut täysin toivottu.

Jalostettua ruokaa tuodaan meille ulkomailta historiallisen paljon ja elintarvikkeiden kauppataase on heikentynyt merkittävästi. Kuluttajat ovat olleet ahtaalla elinkustannusten nousun keskellä. Yritysten puskurit ovat huvenneet useiden peräkkäisten kriisien seurauksena.

Samalla turvallisuusympäristö on muuttunut epävarmemmaksi. Ruokaturva, huoltovarmuus ja toimitusketjujen sujuvuus eivät ole enää itsestäänselvyksiä.

Siksi meidän on tulevalla vaalikaudella toimittava ruokaketjumme riippuvuuksien vähentämiseksi sekä tuotantopanosten että ruoan osalta.

Ruoka-ala toimii tällä hetkellä keskellä monia yhtäaikaista murroksia. Geopolitiikka, ilmastonmuutos, uudet teknologiat ja talouden epävarmuus vaikuttavat koko ketjuun pellolta pöytään.

Tämän vuoksi alan tärkein toive tulevalle hallitukselle on ENNAKOITAVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ. Näin saamme jatkoa elintarviketeollisuudessa alkaneelle kasvukäänteelle.

Kun maailmalla kuohuu ja maailma ympärillä muuttuu nopeasti, kotimaisen sääntelyn pitää tarjota vakautta eikä luoda epävarmuutta.

Ennakoitavuus tarkoittaa esimerkiksi sitä, ettei ruoka-alalle rakenneta uusia pistemäisiä veroja. Parempaan kansanterveyteen tarvitaan vaikuttavaa terveyspolitiikkaa. Julkisen talouden ongelmiin tarvitaan kestävää talouspolitiikkaa. Yksi vero ei ratkaise molempia.

Monille on tuttu kokonaisturvallisuuden timantti. Elintarviketeollisuusliitto on rakentanut ruokapolitiikan timantin, jonka ytimessä ovat kolme tavoitetta:

- kilpailukyky
- kestävä ruoantuotanto
- huoltovarmuus

Kilpailukyky, kestävyys ja huoltovarmuus eivät ole toistensa vastakohtia.

Ilman kilpailukykyä ei tule investointeja.

Ilman investointeja ei ole kestävää uudistumista.

Ja ilman kannattavaa kotimaista tuotantoa ei ole huoltovarmuutta.

Menestys syntyy tasapainosta. Jos yhtä tavoitetta painotetaan liikaa, tasapaino horjuu.

Kun tulevalla vaalikaudella tehdään päätöksiä verotuksesta, sääntelystä, investoinneista tai tutkimusrahoituksesta, niiden vaikutuksia ei pitäisi arvioida vain yksittäisinä päätöksinä.

Jotta suomalainen ruoka-ala menestyy, sitä on tarkasteltava kokonaisvaltaisesti.

Viestimme päätöksentekoon on, että arvioidaan päätösten vaikutukset kasvuun, kestävyYTEEN ja huoltovarmuuteen kokonaisuutena.

Sen seurauksena Suomi syö kohtuuhintaista, kotimaista, kestävästi tuotettua ruokaa, vie enemmän maailmalle ja on myös kriisien keskellä vahvempi kuin tänään.

Me uskomme, että kaikki alkaa investoinneista ja innovaatioista sekä ihmisistä.

Suomen ruokaketjulla on vahvat lähtökohdat rakentaa kasvua kolmen tukijalan varaan: eläinperäiselle tuotannolle, kasvipäriselle tuotannolle ja uusille proteiineille. Juuri tässä yhdistelmässä on Suomen vahvuus. Ne tukevat myös toinen toisiaan.

Haluamme, että yrityksiä kannustetaan muuttamaan ideat uusiksi tuotteiksi ja kasvuksi.

Siksi olemassa olevaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostusta on kohdennettava nykyistä enemmän ruoka-alalle. Näin julkisella rahoituksella vivutetaan liikkeelle yritysten investointeja.

Suomessa on päätetty lisätä määrätietoisesti tutkimus- ja kehitysrahoitusta. Nyt on varmistettava, että myös ruoka-ala pääsee siitä aikaisempaa enemmän osalliseksi. Näin voimme vauhdittaa vientiä, vahvistaa huoltovarmuutta ja tuottaa kestävämpää ruokaa.

Tutkimuksen rinnalla tarvitsemme investointeja.

Yritysten kustannustaakkaa voidaan helpottaa sääntelyä sujuvoittamalla ja keventämällä, jotta investoinnit ohjautuvat aitoon kasvuun eikä yksin sääntelyn vaatimusten täyttämiseen.

Puhtaan siirtymän kannustimien ja veroratkaisujen on tunnistettava myös elintarviketeollisuuden tarpeet. Tämä koskee esimerkiksi niin perinteistä tuotantoa kuin kasviproteiinien jalostusta sekä omavaraisuuttamme parantavia kiertotalousratkaisuja ja biokaasua.

Työvoimavaltaisena alana tarvitsemme niin ammatillisesti koulutettuja osaajia kuin korkeakoulutettuja osaajia – kotimaasta ja ulkomailta. Tulevalla vaalikaudella ei pidä vain tuijottaa prosenttilukuja koulutusasteista, vaan keskeistä on varmistaa kaikkien osaamisen vahvistuminen. Osaamistason nosto on keskeistä, jotta elintarvikeala pystyy vastaamaan markkinoiden ja kuluttajien muuttuviin tarpeisiin ja teknologiseen muutokseen.

Kiteytettynä ala tarvitsee kolmea isoa I:tä: Innovaatioita, Investointeja ja Ihmisiä.

Kun nämä ovat kunnossa luodaan työpaikkoja, vahvistetaan huoltovarmuutta ja tarjotaan suomalaisia ratkaisuja myös globaaleihin kestävyysasteisiin

Haluamme, että kestävyydestä tehdään suomalaisen ruoka-alan kilpailuvaltti. Tulevalla vaalikaudella on vauhditettava kiertotaloutta, puhtaampia ratkaisuja ja fossiilisten raaka-aineiden ja energialähteiden korvaamista kannusteiden kautta sekä kustannustehokkailla ratkaisuilla.

Olen havainnut, että suomalaista ruokaa halutaan viedä rohkeammin maailmalle. Yritykset tekevät viennin! Edellytys on, että yrityksille taataan tukea kansainvälistymiseen. Päättäjien on varmistettava pitkäjänteiset palvelut vientityön tueksi niin markkinoiden kartoittamiseen kuin vientilupien saamiseen ja ylläpitoon. Vienti on yritykselle investointi siinä kuin uusi tuotantolinjakin.

Jotta onnistumme näissä tavoitteissa, suomalaisen ruuan tekemisen perusta on pidettävä kunnossa. Kotimaisten, laadukkaiden raaka-aineiden saatavuuden varmistaminen on tässä keskiössä. Tehtaat eivät toimi ilman vettä tai kohtuuhintaista ja toimitusvarmaa energiaa. Raaka-aineet ja valmiit tuotteet

eivät liiku ilman kunnossa olevia väyliä. Nykyaikainen ruokaketju ei myöskään toimi ilman tietoliikenneyhteyksiä.

Ja muistetaan pitää ruuan ja juomien verotus kohtuullisena, jotta kuluttajilla säilyy mahdollisuus syödä kotimaista ruokaa.

Lopulta kysymys ei ole vain ruoasta. Kysymys on siitä, kuinka omavarainen, kilpailukykyinen ja turvallinen Suomi haluaa olla.

Jokainen elintarviketeollisuuden investointi vahvistaa samanaikaisesti huoltovarmuutta, työllisyyttä, vientiä ja vihreää siirtymää.

Siksi tulevalla vaalikaudella ruoka-ala on nähtävä strategisena sektorina, joka kattaa pöydän kasvulle. Yrityksillä on halu tähän.

HAASTAN tulevan hallituksen rakentamaan kasvukumppanuutta yritysten ja sidosryhmien kanssa kasvupotentiaalin vapauttamiseksi.

Jos onnistumme luomaan ennustettavan toimintaympäristön, vauhdittamaan innovaatioita ja houkuttelemaan investointeja, voittavat kaikki: kuluttajat, yritykset ja koko Suomi.

Silloin Suomi ei ainoastaan syö kotimaista ruokaa. Silloin Suomi rakentaa kotimaisella ruoalla myös kasvua, turvallisuutta ja tulevaisuutta.